

26.9.2013

Vapo Oy
PL 22 (Yrjönkatu 42)
40101 Jyväskylä

POROAAVAN TURVETUOTANTOALUEEN, SALLA, YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTISELOSTUS

Vapo Oy on toimittanut Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusselle (jäljempänä Lapin ELY-keskus, ELY-keskus) ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain, YVA-lain (468/1994 + muutokset) tarkoittaman ympäristövaikutusten arviointiselostuksen (jäljempänä arviointiselostus, YVA-selostus), joka koskee Poroaavan turvetuotantoaluetta Sallan kunnassa.

Tämä lausunto on YVA-lain 9 §:n tarkoittama yhteysviranomaisen lausunto Poroaavan turvetuotantoaluetta koskevasta YVA-selostuksesta. Lausunnossa esitellään Poroaavan turvetuotantohanke ja arviointiselostus pääpiirteissään, selostuksesta annettujen lausuntojen ja mielipiteiden keskeiset kohdat sekä yhteysviranomaisen näkemykset arviointiselostuksesta ja YVA-menettelystä.

HANKETIEDOT JA YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELY

Hanke Poroaavan turvetuotantoalue, Salla

Hankkeesta vastaava Vapo Oy
PL 22 (Yrjönkatu 42)
40101 Jyväskylä

Yhteyshenkilö: Martti Patrikainen, (puh. 020 790 5621)
sähköpostiosoite: etunimi.sukunimi@vapo.fi

Hankkeesta vastaavan käyttämä konsultti

Ramboll Finland Oy
Kiviharjuntie 11
90220 Oulu

Yhteyshenkilö: Piia Sassi-Päkkilä, (puh. 040 132 1415)
sähköpostiosoite: etunimi.sukunimi@ramboll.fi

Yhteysviranomainen Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Hallituskatu 3 B
96100 ROVANIEMI

Yhteyshenkilö: Reino Kurkela (puh. 0295 037 399)
sähköpostiosoite: etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi

Ympäristövaikutusten arviointimenettely

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (468/1994, muutettu 458/2006) tavoitteena on edistää ympäristövaikutusten arviointia ja yhtenäistä huomioon ottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä samalla lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumisen mahdollisuuksia.

Turvetuotantohankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tarve määräytyy ympäristövaikutusten arvioinnista annetun asetuksen, YVA-asetuksen (713/2006) 6 §:n hankeluettelon kohdan 2 e) perusteella.

Ympäristövaikutusten arviointimenettely on kaksivaiheinen menettely. Ensimmäinen vaihe on arviointiohjelma (YVA-ohjelma), joka on hankkeesta vastaavan suunnitelma siitä, miten arviointi tullaan suorittamaan. Yhteysviranomaisen lausunnossa arviointiohjelmasta pyritään mm. ohjaamaan käynnistynyttä YVA-menettelyä sekä tarkastellaan arviointiohjelman asianmukaisuutta ja riittävyttä sekä otetaan kantaa menettelyjen yhteensovittamiseen.

Toisessa vaiheessa hankkeesta vastaava tekee arviointiohjelman ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon perusteella tarvittavat selvitykset ja arvioinnit hankkeen vaikutuksista ja laatii ympäristövaikutusten arviointiselostuksen (YVA-selostus). Yhteysviranomainen antaa lausuntonsa myös arviointiselostuksesta ja sen riittävydestä. YVA-menettely päättyy yhteysviranomaisen antamaan lausuntoon.

Viranomaisilla ja niillä, joiden oloihin tai etuihin hanke saattaa vaikuttaa, sekä yhteisöillä ja säätiöillä, joiden toimialaa hankkeen vaikutukset saattavat koskea, on mahdollisuus antaa lausuntonsa ja esittää mielipiteensä sekä YVA-ohjelmasta että YVA-selostuksesta.

Hankkeen toteuttamista varten tarvittaviin lupahakemuksiin liitetään ympäristövaikutusten arviointiselostus ja yhteysviranomaisen siitä antama lausunto. Lupapäätöksestä on käytävä ilmi, miten arviointiselostus ja siitä annettu yhteysviranomaisen lausunto on otettu huomioon.

Hanke, sen sijainti sekä esitetyt vaihtoehdot

Vapo Oy suunnittelee turvetuotannon aloittamista Sallan kunnassa sijaitsevalla Poroaavalla, joka sijaitsee noin 12 km luoteeseen Sallan kuntakeskuksesta. Hankealueen kokonaispinta-ala on 259,5 hehtaaria, josta tuotantoon soveltuvan alueen pinta-ala on noin 247 hehtaaria. Hankealueiden kuivatusvesien purkureitti on Jaurujoki – Jaurulampi - Jaurujoki – Vuotosjoki – Kemijoki. Hankealueesta noin 85 % on ojitettua ja noin 15 % ojittamatonta suota. Tavoitteena on tuottaa energiaturvetta teollisuuden ja yhdyskuntien käyttöön. Arvioitu toiminta-aika on 20-30 vuotta.

Hankkeen YVA-menettely käynnistyi vuonna 2011. Menettelyn tarkoituksena on arvioida hankkeesta aiheutuvia ympäristövaikutuksia, vertailla hankevaihtoehtoja, löytää keinoja hankkeen haitallisten vaikutusten lieventämiseksi sekä edistää vuorovaikutusta sidosryhmien välillä.

ARVIOITAVAT VAIHTOEHDOT

Tarkasteltavana on kaksi toteutusvaihtoehtoa sekä YVA-menettelyssä annetun lain edellyttämä ns. nollavaihtoehto.

Vaihtoehto 0 (VE0); Hanketta ei toteuteta eli turvetuotantoa ei aloiteta Poroaavan alueella lainkaan. Alue tulee säilymään nykyisellään.

Vaihtoehto 1 (VE1); Turvetuotantoalueen koko tuotettavine auma-alueineen on 159,1 ha. Vesienkäsittelymenetelmänä on ympärivuotinen pintavalutus.

Vaihtoehto 2 (VE2); Turvetuotantoalueen koko auma-alueineen on 171,5 ha. Vesienkäsittelymenetelmänä on ympärivuotinen kemiallinen käsittely.

ARVIOINTISELOSTUKSESTA TIEDOTTAMINEN

Vapo Oy on toimittanut 29.5.2013 Sallan kunnassa sijaitsevan Poroaavan turvetuotantoaluetta koskevan ympäristövaikutusten arviointiselostuksen Lapin ELY-keskukselle.

Poroaavan turvetuotantoaluetta koskeva ympäristövaikutusten arviointiselostus ja sitä koskeva kuulutus on asetettu virallisesti nähtäville Sallan kunnanvirastossa ja Lapin ELY-keskuksessa 12.6.2013 alkaen koko arviointimenettelyn ajaksi. Arviointiselostusta koskeva kuulutus on julkaistu Lapin Kansa –nimisessä lehdissä 12.6.2013 ja Koti-Lappi –nimisessä lehdessä 13.6.2013. Virallinen nähtävilläoloaika oli 12.6.-12.8.2013, jonka aikana lausunnot ja mielipiteet tuli toimittaa ELY-keskukseen.

Arviointiselostukseen on voinut tutustua myös Sallan kunnankirjastossa sekä internetissä www.ymparisto.fi. >Alueellista ympäristötietoa > Lappi > Ympäristönsuojelu > Ympäristövaikutusten arviointi YVA ja SOVA > Vireillä olevat YVA-menettelyt > Luonnonvarojen otto ja käsittely > Poroaavan turvetuotantoalue, Salla

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on pyytänyt lausuntoa arviointiselostuksesta Sallan kunnanhallitukselta; kunnan ympäristönsuojelu-, terveydensuojelu-, sosiaali- ja maankäyttöasioita käsittelevältä lautakunnalta tai viranhaltijalta, Lapin liitolta, Lapin aluehallintovirastolta, Museovirastolta, Metsähallituksen Luontopalveluilta, Paliskuntain yhdistykseltä, Sallan paliskunnalta, Sallan riistanhoitoyhdistykseltä, Yli-Kemin kalastusalueelta, Kemijärven kalastusalueelta, Lapin luonnonsuojelupiiri ry:ltä, Pro Kutsa ry:ltä ja Lapin lintutieteellinen yhdistys ry:ltä.

YLEISÖTILAISUUS

Hankkeesta on järjestetty yleisötilaisuus 19.6.2013 Sallan kunnan valtuustosalissa. Yleisötilaisuudesta ilmoitettiin kuulutuksessa. Tilaisuuteen osallistui 23 henkilöä.

LAUSUNNOT JA MIELIPITEET

Lausuntoja on annettu yhteensä 6 kpl. Mielipiteitä on annettu yksi.

Lausunnot**1. Sallan kunta, ympäristönsuojelu**

Turvetuotanto ajoittuu kesän poutajaksoihin, jolloin asukkaat ja lomalaiset viettävät aikaa ulkona, kuivaavat pyykkiä, marjastavat, pitävät ikkunoita auki jne. Tällöin melu ja pöly koettaneen epämiellyttäväksi elämänlaatua huonontavaksi.

Selostuksessa on esitetty suojapuuston jättämistä, jolla vähennetään asumuksille koituvaa haittaa. Suunnitelmassa tulisi olla varasuunnitelma poikkeusoloja varten. Suojapuusto voi kaatua esim. kovan myrskyn johdosta.

Turvepölyn vaikutusta puutarhakasvien, luonnonmarjojen, sienien yms. käytön turvallisuuteen ei ole otettu kantaa. Turpeen nostohan tuottaa runsaasti hiilidioksidikaasuja ja muita päästöjä (rikkidioksidia, typen oksideja, tuhkaa, raskasmetalleja).

2. Lapin aluehallintovirasto

Lapin aluehallintovirasto katsoo, että hankkeen vaikutukset ihmisten terveyteen (melu- ja pölypäästöt ja toimenpiteet näiden vähentämiseksi), viihtyvyyteen ja elinoloihin on arviointiselostuksessa esitetty riittävän laajasti, joten aluehallintovirastolla ei ole huomauttamista arviointiselostuksesta.

3. Lapin liitto

Suunnitellut turvetuotantoalueet sijaitsevat Itä-Lapin maakuntakaavan alueella. Maakuntakaavassa alueet ovat maa- ja metsätalousvaltaista aluetta (M 4517). Poroaavan läheisyydessä sijaitsee maa-seudun kehittämisen kohdealue (mk 8009).

Lapin liiton virasto on antanut lausunnon Majava-aavan ja Poroaavan turvetuotantoalueiden ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta. Lausunnossa on kiinnitetty huomiota mm. valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tunnistamiseen ja niiden esittämiseen sekä turvealueiden vaikutuksiin alue- ja yhdyskuntarakenteeseen. Lausunnossa esitetyt huomiot on riittävällä tavalla otettu huomioon ympäristövaikutusten arviointiselostuksissa.

Lapin liiton virasto pitää Vapo Oy:n Majava-aavan ja Poroaavan turvetuotantoalueita koskevia ympäristövaikutusten arviointiselostuksia maakunnan suunnittelun näkökulmasta riittävinä.

3. Museovirasto

Majava-aavan hankealueesta (368,5 ha) noin 80 % on ojitettua ja 20 % ojittamatonta suota. Poroaavan hankealueesta (259,5 ha) noin 85 % ojitettua ja 15 % ojittamatonta. Alueilla ei ole rakennettua ympäristöä eivätkä ne ole arvokkaaksi luokiteltua maisema-aluetta. Tuotantoalueet tulevat muuttamaan läheisille vaaroille ja virkistysreiteille avautuvia maimia.

Museovirastolla ei ole huomautettavaa Majava-aavan eikä Poroaavan turvetuotantoalueiden ympäristövaikutusten arviointiselostuksiin. Arkeologisen kulttuuriperinnön suojelun osalta lausunnonantaja on Lapin maakuntamuseo.

4. Paliskuntain yhdistys

Turvetuotantoalueet sijoittuvat kokonaisuudessaan Sallan paliskunnan alueelle. Sallan paliskunnan suurin sallittu eloporoluku on 5 300 ja poronmistajia oli 132 poronhoitovuonna 2011-2012. Porotalous on merkittävä elinkeino Sallan kunnassa. Alueen poronhoito perustuu luonnonlaitumien ja porojen luontaisen laidunkierroksen ympärivuotiseen hyödyntämiseen. Turvetuotantoon suunnitellut alueet ovat paliskunnan kesälaitumia ja vasoma-alueita. Yhteensä tuhansia poroja käyttää alueita näinä aikoina. Turvetuotanto tulee aiheuttamaan merkittäviä vaikutuksia alueen poronhoidolle.

Poronhoitolaki ja valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Poronhoitolaki (848/1990) (PHL) on erityislaki, joka tulee ottaa huomioon poronhoitoalueella toimittaessa. Poronhoitolaki turvaa elinkeinon aseman ja säättää poronhoidolle pysyväksi oikeudeksi tarkoitetun (HE244/89), vapaan laidunnusoikeuden: ”Poronhoitoa saadaan tässä laissa säädetyin rajoituksin harjoittaa poronhoitoalueella maan omistustai hallinto-oikeudesta riippumatta.” (PHL 3§). Poronhoitolaissa (53 §) säädetään myös että ”suunnitellessaan valtion maita koskevia, poronhoidon harjoittamiseen olennaisesti vaikuttavia toimenpiteitä, valtion viranomaisen on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajan kanssa.” Neuvotteluista määrätään myös Itä-Lapin maakuntakaavan koko maakuntakaava-alueita koskevissa yleismääräyksissä.

Poronhoitolain ja muun lainsäädännön lisäksi poroelinkeinoa turvataan myös valtioneuvoston päätöksellä valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista. ”Luonto- ja kulttuuriympäristöinä erityiset aluekokonaisuudet” –luvun yleistavoitteissa todetaan: ”Poronhoitoalueella turvataan poronhoidon alueidenkäytölliset edellytykset.” Myös Itä-Lapin maakuntakaavassa sanotaan kaavan yleismääräyksissä: ”Porotalouden sekä muiden luontaiselinkeinojen toiminta- ja kehittämisedellytykset on tur-

vattava. Metsätaloutta, turvetuotantoa, matkailutoimintoja ja loma-asutusta suunniteltaessa on otettava huomioon porotaloudelle tärkeät alueet.” MRL:n mukaan alueiden käytön suunnittelussa on huolehdittava valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioon ottamisesta siten, että edistetään niiden toteuttamista.

Poroelinkeinoon kohdistuvia vaikutuksia

Paliskunnan alueelle tuleva turvetuotanto aiheuttaa erilaisia haittoja ja menetyksiä poroelinkeinoille, sillä ne sijoittuvat tärkeille toiminta-alueille. Majava-aavan ja Poroaavan alueet ovat kesälaitumia, joiden ravinto-resurssi menetetään turvetuotannon myötä. Majava-aapa ja Poroaapa ovat rauhallisia ja sulavat pälville aikaisin, sen vuoksi ne ovat myös vasoma-alueita. Turvetuotannon myötä vasonta siirtyy muualle.

Porot todennäköisesti hakeutuvat turvesoille keskikesällä räkkäaikana, sillä ne ovat tottuneet käyttämään alueita ja räkän aiheuttaman haitan välttämisen tarve ylittää häiriöstä johtuvan välttämiskäyttäytymisen. Turvetuotantoalueiden ojat ovat tyypillisesti jyrkkäreunaisia ja niin syviä, etteivät poron jalat yllä pohjaan. Lisäksi pohja on upottava ja lietteinen, ja kylmä vesi kangistaa etenkin pienen vasan nopeasti. Tällöin on todennäköistä, että varsinkin vasa hukkuu ojiin. Turvetuotantoalueilla tapahtuvat porotuhot kohdistuvat tiettyjen poronomistajien porokarjoihin, jotka perinteisesti laiduntavat alueilla. Myös turvetuotannon aiheuttama liikenteen lisääntyminen tulee todennäköisesti aiheuttamaan suoria vahinkoja porotaloudelle. Porokolarien määrä alueella tulee kasvamaan. Tyypillisesti porokolarit tapahtuvat marras-tammikuussa ja raskaan liikenteen osuus on niissä huomattava. Tutkimusten mukaan raskaan liikenteen osuus liikennekuolemista on kaksinkertainen niiden liikennesuoritteeseen nähden. Turvetta tullaan ajamaan rekoilla soilta pääasiassa lämmityskaudella ja ajoreitit ovat tieosuuksilla, joiden kautta porot liikkuvat tähän vuodenaikaan. On paliskuntia, joissa turverekat aiheuttavat suurimman osan liikennevahingoista. Turvetuotantoalueiden on eteläisissä paliskunnissa huomattu vaikuttaneen vasojen teuraspainoihin: porovaatimet makaava alueilla päivien ajan räkkäsuojassa sen sijaan että hankkisivat ravintoa itselleen ja vasalleen. Vasat yrittävät turhaan pukkia emiään syömään, että saisivat itse maitoa. Teurastusaikana nämä vasat ovat pienempiä kuin muiden alueiden vasat.

Molempien suunnittelualueiden vieressä sijaitsee paliskunnan aktiivisessa käytössä olevat erotusaidat. Niiden käyttö voi vaikeutua turvetuotannon aiheuttaman estevaikutuksen ja häiriön vuoksi. Toisaalta vaikutusta on pyritty lieventämään suunnittelussa. Mikäli aitoja ei voida käyttää, joudutaan toiminta siirtämään muualle. Tämä aiheuttaa kustannuksia paliskunnalle. Majava-aavalle suunnitellun turvetuotantoalueen vieressä sijaitsee paliskunnan osakkaan talvitarha. Turvetuotanto tulee vaikeuttamaan myös tätä toimintaa ja aiheuttamaan mahdollisia vahinkoja perheen poroille.

Turvetuotantoon liittyy uhka porojen laidunnusoikeuden pysyvästä menetyksestä turvetuotantoalueiden poroelinkeinolle sopimattomassa jälkikäytössä. Suot ovat yksi tärkeimmistä luontotyypeistä poronhoitoalueella. Ne ovat merkittäviä kesälaitumia ja vasoma-alueita. On nähtävissä, että nyt tutkittavat Majava-aavan ja Poroaavan turvetuotantoalueet ovat vain alkua laajamittaisemmalle turpeen nostolle paikkakunnalla. Turvetuotantoalueiden jälkikäyttöä tulee ohjata niin, ettei siitä aiheudu paliskunnalle uusia kustannuksia, kuten aitaamisvelvollisuutta (esim. viljelykset). Paliskunta tulee ottaa mukaan alueiden jälkikäytön suunnitteluun.

Turvetuotanto tulee aiheuttamaan merkittäviä vaikutuksia Sallan paliskunnan poroelinkeinoon toimintaympäristöön ja toimintaan. Mikäli tuotanto alkaa, VAPO Oy:n tulee kompensoida poroelinkeinoon aiheuttamansa haitat ja menetykset täysimääräisesti.

Ympäristövaikutusten arviointi Poroaavan ja Majava-aavan turvetuotantohankkeissa

Sallan paliskunnan poronhoitoa on kuvattu YVA-selostuksissa laajemmin kuin YVA-ohjelmassa. Alueiden merkitystä suhteessa muuhun paliskuntaan on selvitetty lausuntojen pohjalta ja paliskuntaa haastatellen. Selvityksessä on käytetty apuna Paliskuntain yhdistyksen julkaisemaa opasta poronhoidon huomioimiseen maankäyttöhankkeissa (www.paliskunnat.fi/poroyva). Poroelinkeinoon kohdistuvat vaikutukset on arvioitu melko laajasti käyttäen tilastoja ja porokolarien osalta myös karttatarkastelua. Arvioinnissa on kuitenkin joitakin puutteita, esimerkiksi karttatarkasteluita olisi voinut olla enemmän: miten turvetuotantoalueet sijoittuvat paliskunnan alueelle, missä ovat laidunalueet tai tärkeimmät poronhoidon rakenteet suhteessa tuotantoalueisiin tai miten Poroaavan viereistä erotusaitaa käytetään nykyisin (nuolet mistä porot tuodaan aitaan, ja kuvaus miten aidan käyttö suunnitellaan turvattavan). YVA-selostuksessa on kuvattu useita hankkeiden aiheuttamien vaikutusten lieventämiskeinoja, kuten ojien luiskaamiset, rumpusillat sekä kuljetusreitit ja tilan jättäminen Poroaavan läheiselle erotusaidalle. VAPO on arviointiselostusten mukaan valmis korvaamaan kustannukset, mikäli tuotantoalueiden läheiset erotusaidat joudutaan siirtämään muualle. Tämä on positiivista.

YVA-menettelyn osallistaminen ja tiedotus vaikuttaa arviointiselostuksen mukaan riittävältä: Sallan paliskunnalta on pyydetty lausunto arviointiselostuksesta ja paliskunnan edustajia on kutsuttu seurantaryhmään. Lisäksi VAPOn ja konsultin edustajat ovat vierailleet erotusaidalla poronhoitotöiden aikana katsomassa miten työt käytännössä toimivat. Tilaisuudessa on yhdessä pohdittu erotusaidan käytettävyyden säilyttämistä.

Vaikka haittojen lieventämistä on jo mietitty, Sallan paliskunta on edelleen huolissaan mahdollisista vahingoista turvetuotantoalueella, sillä poromiehet ovat kiireisiä vasanleikossa ja heinänteossa, kun tuotantoalueilla on vaarallisin aika. Vahinkojen estäminen tuotantoalueita aitaamalla olisi paras keino. Mikäli vahinkoja tästä huolimatta tapahtuu, VAPO Oy:n tulee korvata ojiin hukkuneet porot täysimääräisesti, esimerkiksi liikennevahinkokorvausten mukaisesti.

Paliskuntain yhdistys ehdottaa, että paliskunnan ja VAPO Oy:n välille tehtäisiin sopimus alueiden käytöstä tarvittaessa poronhoitotoissa turvetuotannon aikana, sekä vahinkojen estämisestä ja kompensoinnista. Yhteydenpito osapuolten välillä on välttämätöntä. Etenkin mikäli vahinkoja tapahtuu, niistä tulee aina tiedottaa paliskuntaa. Yhteistyön ja sopimuksen toteutumisen seurannan kautta tulee seurattua myös turvetuotannon aiheuttamia vaikutuksia poronhoidolle. Seurantatiedon saaminen mahdollisia poronhoitoalueelle tulevia muita hankkeita, niiden suunnittelua ja vaikutusten arviointia varten olisi erittäin tärkeää.

Merkittävä kysymys on myös turvetuotantoalueiden jälkikäyttö. Se tulee ottaa osaksi turvetuotannon luvitusta.

Turvetuotanto tulee aiheuttamaan merkittäviä vaikutuksia poroelinkeinolle Sallan paliskunnassa. Haittoja ja menetyksiä tulee estää aktiivisesti ja mikäli niitä aiheutuu, tulee ne korvata poroelinkeinolle täysimääräisesti.

Paliskunnan kanssa tulee tehdä sopimus yhteistyöstä ja haittojen lieventämisestä ja kompensoinnista.

Paliskuntain yhdistys korostaa myös poronhoitolain mukaista neuvotteluvollisuutta turvetuotannon sijoituessa valtion maille ja toimivan toimijoiden välisen vuoropuhelun tärkeyttä vaikutusten minimoinnissa ja seurannassa. Mikäli toiminta aloitetaan, VAPO Oy:n, turvetuotantoalueilla toimivan urakoitsijan ja Sallan paliskunnan välille tulee kehittää toimiva yhteydenpitojärjestelmä.

5. Sallan paliskunta

Turvetuotantoalueet sijoittuvat kokonaisuudessaan Sallan paliskunnan alueelle. Sallan paliskunnan suurin sallittu eloporoluku on 5 300 ja poronmistajia oli 132 poronhoitovuonna 2011-2012. Paliskunnan poronhoito tukeutuu vahvasti luonnonlaitumien käyttöön. Turvetuotantoon suunnitellut alueet ovat vasoma-alueita sekä kesälaitumia. Yhteensä tuhansia poroja vasoo tai laiduntaa alueilla tai kulkee niiden kautta.

Poronhoitolaki

Poronhoitolaki (848/1990) (PHL) on erityislaki, joka tulee aina ottaa huomioon poronhoito-alueella toimittaessa. Poronhoitolaki turvaa elinkeinon aseman ja säättää poronhoidolle pysyväksi tarkoitetun (HE244/89) vapaan laidunnusoikeuden, eli oikeuden porolle ottaa ravin-

tonsa luonnosta: ”Poronhoitoa saadaan tässä laissa säädetyin rajoituksin harjoittaa poronhoitoalueella maan omistus- tai hallintaoikeudesta riippumatta.” (PHL 3§). Poronhoitolaissa (53 §) säädetään myös, että ”suunnitellessaan valtion maita koskevia, poronhoidon harjoittamiseen olennaisesti vaikuttavia toimenpiteitä, valtion viranomaisen on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajan kanssa.” Hyvä neuvottelukäytäntö ei tarkoita pelkkää kuulemistä vaan vuorovaikutteisia neuvotteluita, joissa on todellinen vaikutusmahdollisuus. Neuvotteluita tulee jatkaa niin kauan, että asiat saadaan sovittua.

Itä-Lapin maakuntakaavan koko maakuntakaavan koskeissa määräyksissä todetaan: ”Porotalouden sekä muiden luontaiselinkeinojen toiminta- ja kehittämisedellytykset on turvattava. Metsätaloutta, turvetuotantoa, matkailutoimintoja ja loma-asutusta suunniteltaessa on otettava huomioon porotaloudelle tärkeät alueet. Suunniteltaessa valtion maita koskevia, poronhoidonharjoittamiseen olennaisesti vaikuttavia toimenpiteitä, valtion viranomaisen on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajien kanssa.”

Turvetuotannon vaikutuksia ja niiden lieventämiskeinoja

Turvetuotanto tulee vaikuttamaan eri tavoin paliskunnan toimintaan. Siitä aiheutuu menetyksiä poronhoitajille ja haittoja paliskunnan poronhoidolle.

Laidunten menetys

Suunnitellut Majava-aavan ja Poroaavan turvetuotantoalueet sijoittuvat paliskunnan keskeisille toiminta-alueille. Ne ovat sekä vasoma-alueita että kesälaitumia. Yhteensä alueilla vasoo, laiduntaa ja niiden kautta kulkee tuhansia paliskunnan poroja. Turvetuotannon vuoksi paliskunta menettää suoraan kesälaidunresurssejaan, kun porojen kesäravintonaan käyttämä kasvillisuus poistetaan.

Laidunnuksen muutos

Tutkimusten mukaan porovaatimet vasoineen ovat etenkin kevättalvella, vasonta-aikana ja alkukesällä erityisen herkkiä ihmistoiminnan aiheuttamalle häiriölle. Mikäli turvetuotannon aiheuttama melu ja liikenne ym. häiritsevät poroja, ja/tai muodostavat esteen niiden kululle, siirtyvät porot rauhallisimmille alueille. Porot voivat myös ohjautua kyliin, eli pelloille ja pihapiireihin. Tämä aiheuttaa lisätyötä ja työkuulumuksia poronhoitajille, kun porot pitää ohjata kylistä ja pelloilta pois, sekä ristiriitoja maanviljelijöiden ja poronhoitajien välille.

Laidunkierron muuttuminen aiheuttaa laidunten epätasaista kulumista. Tänä päivänä suurin osa teuraista on vasoja, eli niiden määrä ja kunto määräävät porotalouden tuoton. Mikäli laitumet kuluvat, tai porot kerääntyvät ylisuuriin tokkiin turvesoille esim. räkkäaikana, on vasaprosentin ja teuraspainojen lasku kiristyvän ravintokilpailun myötä mahdol-

lista. Näin on tutkimuksen mukaan käynyt esimerkiksi Rovajärven ampuma-alueella ja eteläisten paliskuntien poromiehet ovat myös raportoineet laihoista vassoista niissä tokissa, jotka viettävät aikaansa turvesoililla: vaatimet makaavat räkkäsuojassa ja unohtavat syödä, jolloin maito ehtyy ja vasat jäävät heikoiksi. Toisaalta myös talviruokintakulut lisääntyvät, jos porot ovat huonokuntoisia tai ne joudutaan ottamaan ruokintaan aiemmin. Kaikki edellä mainitut seikat vaikuttavat suoraan elinkeinon kannattavuuteen.

Porojen ja poromiesten turvallisuus alueella

Porot ovat keskikesällä räkkäaikana vähemmän herkkiä ihmistoiminnan aiheuttamalle häiriölle, ja voivat etsiä räkkäsuojaa avoimilta, tuulisilta turvesoilta. Tällöin on todennäköistä, että poroja hukkuu turvetuotantoalueiden ojiin, jotka ovat tyypillisesti syviä, jyrkkäreunaisia, pehmeäpohjaisia, ja joiden kylmä vesi kangistaa etenkin pienen vasan nopeasti. Aikuisenkaan poron jalat eivät välttämättä ylety liejun läpi pohjaan ojan laskupäässä.

Paliskunta on huolissaan porojen turvallisuudesta. Keskikesän, jolloin porot todennäköisesti tulevat oleskelemaan tuotantoalueilla, on kiireistä aikaa vasanleikon ja heinänteon vuoksi eikä poronhoitajilla ole aikaa kiertää satojen hehtaarien laajuisia turvetuotantoalueita ja kymmeniä kilometrejä ojanvarsia hätistelläkseen poroja pois ja estääkseen / tode- takseen vahinkoja. Ojiin tippuneita poroja ei voi havaita tuotantoalueen reunalta vaan jokainen oja on käytävä läpi.

Myös turvetuotannon aiheuttama liikenteen lisääntyminen tulee aiheuttamaan suoria vahinkoja porotaloudelle, sen myötä porokolarien määrä alueella kasvaa. Suhteessa liikennesuoritteeseen raskas liikenne aiheuttaa kaksinkertaisen määrän vahinkoja verrattuna henkilöautoliikenteeseen. Turvetta tullaan ajamaan pääasiassa lämmityskaudella mm. alkutalvella eli aikana, jolloin porokolaririski on muutenkin suurimmillaan. Turverekkojen ajoreitit sijoittuvat tieosuuksille, joilla porot liikkuvat siirtymässään syys- ja talvilaitumille. YVA-selostuksen mukaan raskaan liikenteen osuus nelin-kuusinkertaistuisi paikallisteillä 19486 ja 19489. Porokolarien määrä voi kasvaa samassa suhteessa.

Turvetuotantoalueilla ja liikenteessä tapahtuvat porovahingot kohdistuvat tiettyjen alueella porojaan laiduntavien poronmistajien porokarjoihin. Tämä lisää menetysten merkitystä, sillä se vaikuttaa suoraan näiden perheiden toimeentuloon alentuneena teurastulona.

VAPO Oy tulee ympäristöluvassa velvoittaa huomioimaan toiminnassaan porojen liikkuminen ja oleskelu alueella. Poronhoidon kannalta turvealueiden aitaaminen olisi paras vaihtoehto ennaltaehkäistä vahinkoja. Aitaamisen on tapahduttava VAPO Oy:n kustannuksella. Tuotantoaluetta ympäröivien ojien ja alueella sijaitsevien sarkaojien profiiliin tulee olla loiva. Ojiin tulee toteuttaa riittävä määrä luiskauksia (muutaman kymmenen metrin välein), jotta porot pääsevät ojis-

ta pois. Kanaviin tarvitaan myös riittävä määrä ylikulkusiltoja, joita porot voivat käyttää, ja jotta poronhoitajien turvallisuus poronhoitotoissa taataan.

Mikäli vahinkoja tapahtuu, ne on korvattava, sillä kyse on yksityisestä omaisuudesta ja turvetuotanto tulee alueelle, missä poroilla on vapaa laidunnusoikeus. Mikäli vahinkoja tapahtuu, niistä on tiedotettava aina paliskunnalle. Yhteydenpito osapuolten välillä on välttämätöntä.

Porotalouden infrastruktuuri ja poronhoitotyöt

Sekä Majava-aavan että Poroaavan välittömässä läheisyydessä sijaitsee paliskunnan aktiivisessa käytössä olevat erotusaidat. Poroaavan kaakkoiskulmalle sijoittuva Vallovaaran erotusaita on peruskorjattu muutama vuosi sitten. Erotusaidat perustetaan perinteisesti sinne, mihin porot kerääntyvät ja kulkevat helposti luonnostaan. Turvetuotanto vaikeuttaa porojen kuljettamista aitoihin. Alueet joudutaan kiertämään tai mikäli se ei ole mahdollista, rakenteita joudutaan muuttamaan tai siirtämään. Turvetuotantoalueilla tapahtuvasta toiminnasta aiheutuva melu voi häiritä kuljetettavaa tokkaa, sillä kuljettaminen on herkkää häiriöille ja pienikin liike tai melu tokan edessä johtaa sen hajoamiseen (porot viedään yleensä vastatuuleen). Mikäli porot ohjautuvat turvetuotantoalueelle, niitä on vaikeampi kuljettaa ja ojat ja kanavat aiheuttavat turvallisuusriskin poroille ja poromiehille. Mikäli turvetuotantoalueilta johdettavien vesien purkukanavat ovat syviä ja jyrkkäreunaisia, voi porojen kuljettaminen niiden suunnasta estyä kokonaan turvallisuusriskin vuoksi. Paliskunnalle voi aiheutua lisätyötä ja kustannuksia myös rakennelmien (aitojen, siulojen tms.) siirtämisestä tai uusien rakentamisesta.

VAPO Oy on yhteistyössä Sallan paliskunnan kanssa varannut reitin porojen kuljettamista varten Poroaavan turvetuotantoalueen läpi Vallovaaran erotusaitaan. Lisäksi tuotantoalueen reunaa on siirretty kauemmas erotusaidasta. Tämä on hyvä ja todennäköisesti mahdollistaa porojen kuljettamisen erotusaitaan. Tämän lisäksi voi olla tarpeen keskeyttää melua aiheuttavat työt, mikäli sellaisia vielä lokakuussa on, kuljetusreitin läheisyydessä porojen kuljettamisen ajaksi (noin tunti).

Aivan Majava-aavalle suunnitellun turvetuotantoalueen vieressä sijaitsee Sallan paliskunnan osakkaan laaja talvitarha-alue. Porot löysätään aidasta vasomaan ja kesälaitumille huhtikuussa juuri siltä kulmalta, mihin turvetuotanto sijoittuu. Mikäli tämä ei enää turvetuotannon vuoksi onnistu, porot joudutaan päästämään toiseen suuntaan, eli maantielle. Tästä aiheutuu liikennevahinkoja ja lisätyötä, mikäli porot joudutaan viemään kauemmas. Poroja on myös talvirokittu turvetuotantoon suunnitellulla alueella. Alueen käyttö jatkossa on epävarmaa.

Turvetuotantoalueen jälkikäyttö

Paliskunnalle on ehdottoman tärkeää, että alueen käyttö poronhoidossa on mahdollista tuotannon loputtua. Tämä tarkoittaisi esim. alueen metsittämistä tai soistamista. Viljelyskäytössä alue on pysyvästi pois poronhoidon käytöstä ja alueelle muodostuu paliskunnalle vahinkojen estämisvelvollisuus mahdollisesti aitaamalla. Paliskunta tulee ottaa mukaan alueiden jälkikäytön suunnitteluun.

Edellä mainituista todennäköisistä, merkittävistä haitoista johtuen Sallan paliskunta vastustaa turvetuotannon sijoittamista alueelleen. Mikäli toiminta aloitetaan, tulee siitä aiheutuvat haitat ja menetykset, kuten lisätyöt, laidunten menetykset ja vahinkoporot korvata täysimääräisinä, ja haittoja lieventää aktiivisesti (mm. aitaaminen). Paliskunta tulee ottaa mukaan suunnittelemaan toimintaa (mm. turvallisuuskysymykset, tiedottaminen) ja alueiden jälkikäyttöä.

YVA-selostukset ja YVA-menettely yleensä

Sallan paliskunnan edustaja on osallistunut Majava-aavan ja Poroaavan ympäristövaikutusten arviointimenettelyiden yhteiseen seurantaryhmään. Paliskunnalta on myös pyydetty lausunnot menettelyn eri vaiheissa. Paliskunnan poronhoitajien kanssa on lisäksi keskusteltu vaikutuksista ja niiden lieventämiskeinoista erillisessä tapaamisessa.

YVA-selostuksessa poroelinkeinon nykytilaa on kuvattu YVA-ohjelmaa huomattavasti laajemmin. Myös poronhoitoon kohdistuvia vaikutuksia on arvioitu melko monipuolisesti. Arvioinnissa on selvitetty alueiden merkitystä poroelinkeinolle sekä toiminnan vaikutuksia porolaitumiin, porojen laidunten käyttöön, poronhoitotoimintaan ja sen rakenteisiin. Myös liikennevahinkoja ja muita mahdollisia vahinkoja alueella on kuvattu. Myös yhteisvaikutuksia muiden suunniteltujen alueiden kanssa on arvioitu hiukan. Suunniteltujen turvetuotantoalueiden yhteispinta-alan vertaaminen paliskunnan pinta-alaan ei kuitenkaan kerro mitään tuotannon vaikutuksista. Sijoituessaan tärkeille laidunalueille ja toiminta-alueille vaikutus on merkittävä, oli sen pinta-ala mikä tahansa. YVA-selostuksessa on myös kuvattu useita hankkeiden aiheuttamien vaikutusten lieventämiskeinoja.

Vaikka haittojen lieventämistä on jo mietitty, Sallan paliskunta katsoo, että paliskunnan ja VAPO Oy:n välille **tulee tehdä sopimus** alueiden ja teiden käytöstä tarvittaessa poronhoitotöissä turvetuotannon aikana, sekä vahinkojen estämisestä ja kompensoinnista. Lisäksi tulee sopia yhteydenpidosta tuotannon aikana. Yhteistyön ja sopimuksen toteutuksen seurannan kautta tulee seurattua myös turvetuotannon aiheuttamia vaikutuksia poronhoidolle. Seurantatiedon saaminen mahdollisia poronhoitoalueelle tulevia muita hankkeita varten olisi tärkeää. Paliskunnalle/yksittäisille poronmistajille ei saa aiheutua mitään kustannuksia ja ylimääräistä työtä. Mikäli vahinkoja, kustannuksia tai ylimääräistä

työtä toiminnasta aiheutuu, on VAPOn korvattava ne käypien kulukorvaustaksojen ja poron arvon mukaan.

VAPOn tulee huomioida myös muiden kuin nyt YVA-menettelyn piirissä olevien turvetuotantoalueiden vaikutukset poronhoitoon. Ne ovat yksittäisinä alueina pinta-alaltaan sen verran pieniä, ettei niistä vaadita YVA-menettelyä, mutta ne kuitenkin vaikuttavat paliskunnan poronhoitoon todennäköisesti yhtä paljon kuin suuremmatkin alueet. Esimerkiksi Laukkuaapa sijaitsee alueella, mihin päästetään useita satoja poroja keväällä vasomaan tai aidasta jo vasoneita poroja vasojensa kanssa. Eri puolille paliskuntaa sijoittuessaan pienemmätkin turvetuotantoalueet lisäävät työtä paliskunnalle.

Paliskunta vastustaa turvetuotantoa sen poroelinkeinolle aiheuttamien merkittävien vaikutusten vuoksi.

Sallan paliskunta katsoo, että turvetuotannon aiheuttamia vahinkoja tulee estää tuotantoalueita aitaamalla. Turvetuotannosta suoraan ja välillisesti aiheutuvat haitat ja vahingot paliskunnan toiminnalle (laidunten menetykset, lisätyö) ja yksityisten elinkeinon harjoittajien omaisuudelle (hukkuneet porot) tulee korvata täysimääräisesti. Toimenpiteet toiminnan haittojen minimoimiseksi ja seurannaksi tulee ottaa osaksi lupaehtoja.

Turvetuotantoalueen jälkikäyttö ei saa olla sellaista erityiskäyttöä, josta voi aiheutua poronhoidolle esimerkiksi aitaamisvelvollisuus. Myös toimenpiteet toiminnan päättymisen jälkeen tulee ottaa osaksi lupaehtoja.

Sallan paliskunnalle tulee turvata ajankohtaisen tiedon saanti. Paliskunta ehdottaa toistuvaa yhteydenpitoa osapuolten, eli VAPOn, urakoitsijoiden ja paliskunnan välille mahdollisien ongelmien ratkaisemiseksi ja vahinkojen minimoimiseksi.

6. Pelkosenniemen-Savukosken ktt:n ky/ Koillis-Lapin ympäristöterveydenhuolto

Ympäristöterveydenhuollon näkökulmasta keskeisimpiä huomioitavia asioita ovat melu, pöly ja turvetuotannon vaikutukset alueen talousvesiin.

Pohjavesialueet ja talousvesikaivot

YVA-selostuksen mukaan turvetuotantoalueen välittömässä läheisyydessä ei ole luokiteltuja pohjavesialueita, eikä alueelta ole virtausyhteyttä luokitelluille pohjavesialueille. Lähialueella (< 1 km) sijaitsee 7 talousvesikaivoa, joiden veden laatuun ja määrään turvetuotannolla ei YVA-selostuksessa arvioida olevan vaikutusta. Kaivovesien laatua on tutkittu vuosina 2012 ja 2013, mutta seurantaohjelmaehdotuksessa ei ole ohjelmaa talouskaivojen veden määrän ja laadun tarkkailusta turve-

tuotannon aikana. Lähialueen talouskaivojen veden määrää ja laatua tulee jatkossa tarkkailla säännöllisesti, jotta nähdään, onko turvetuotannolla vaikutusta niihin.

Pöly

Turvetuotannon pölypäästöt muodostuvat pääasiassa tuotannon ja lastauksen aikaisesta turpeen pölyämisestä. Tutkimusten mukaan pölystä aiheutuva viihtyvyyshaitta ulottuu avoimessa maastossa noin 500 m:n etäisyydelle. Poroaavalla lähimmät asuinkiinteistöt ovat noin 450 m:n päässä tuotantoalueesta. YVA-selostuksessa kuitenkin arvioidaan, että pölyvaikutus lähikiinteistöihin jää vähäiseksi mm. vallitsevista tuulen-suunnista ja metsäisestä suojaväyhykkeestä johtuen.

Pölyvaikutusten vähentämiseksi turpeen tuotanto ja lastaus on ajoitettava tuulen suunta ja voimakkuus huomioiden siten, että tuotantoalueesta leviää mahdollisimman vähän pölyä ympäristöön ja lähimpiin kiinteistöihin. Turvetuotanto tulee keskeyttää, mikäli pölystä aiheutuu haittaa lähikiinteistöille. Tarvittaessa on toiminnanharjoittajan mitattava tuotantokaudella aiheutuvan pölyn määrä lähimmillä kiinteistöillä.

Melu

Melua, jota aiheuttavat työkoneet turvekentillä, kuormaus ja raskas kuljetuskalusto, syntyy tuotantopäivinä (30-50 vrk touko-syyskuussa) ympärivuorokautisesti. YVA-selostuksen mukaan on arvioitu, että tuotanto ei aiheuta ohjearvot ylittävää meluvaikutusta lähialueen kiinteistöille mm. maastonmuodoista ja metsäisestä suojaväyhykkeestä johtuen.

Meluvaikutusta pystytään vähentämään laite- ja työmenetelmävalinnoin sekä töiden ajoituksella esimerkiksi tekemällä meluisimmat työvaiheet päiväsaikaan. Toiminnanharjoittajan tulee tarkkailla melutasoja säännöllisin melumittauksin lähikiinteistöillä.

Perusteet: Terveystensuojelulaki 763/1994, Terveystensuojeluasetus 1280/1994

Mielipiteet

1. Vallovaaran kyläyhdistys ry.

Poroaavan seurantaryhmän jäsenenä kommentoimme Vapo Oy:n Poroaavan turvetuotantohanketta

Vapon turvetuotantohanketta emme hyväksy seuraavin perustein:

- ilmanlaatu: Pölyhaitta

- liikenne: Tiestö ei ole kunnossa. Liikenteen määrän kasvu huonontaa tiestöä entistä enemmän, meluhaitta rekka-autojen kulkemisesta, paikallisten ihmisten kulkeminen vaarantuu liikenteen lisääntyessä.

- luonto: luonnon eläimet katoaa, marjastus loppuu, metsästys rajoittuu, suojellulliset arvot loppuu.

- sosiaalinen vaikutus: uusia asukkaita ei saada alueelle, asumisviihtyvyys kärsii, kiinteistöjen arvo alenee, kylä autioituu lopullisesti.

- vesistö: Jaurujoki, Jaurulampi, Jaurujärvi ja lopulta Vuotosjoki laskee Kemijokeen, vedenlaatu heikkenee, saastuu, virkistyskalastus loppuu.

Arvioitu 2-3 m pintavesien alentuminen kuivattaa alueella sijaitsevat lähteet (3) Lähteistä 1 on erikoinen ja on nähtävyys ja virkistyskäytössä. Tiedossamme ei ole miten pintavesien alentuminen vaikuttaa Kirmoilampeen, jossa sijaitsee yleinen uimaranta.

Yleinen: Kylämme alueella sijaitsee kyläreitistöön kuuluva patikkareitti, joka kulkee suunnitellulla turvetuotannon alueella. Patikkareitti mutkittelee laavujen, lähteen kautta Vallovaaran päälle, jossa sijaitsee näköalatorni ja kota. Kylässämme asuva väestö on enemmistöltään eläkeläisiä ja työllisyysvaikutus turvetuotannossa on vähäinen.

Turvetuotantoalueet sijaitseva keskeisillä jokialueilla ja vaikutukset on merkittävät ja laaja-alaiset.

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain tavoitteena on edistää ympäristövaikutusten arviointia ja yhtenäistä huomioon ottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä samalla lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia.

Arviointiselostuksessa on selvitetty Vapo Oy:n Poroaavan turvetuotantohankkeen ympäristövaikutuksia. Yhteysviranomaisen lausunnossa tarkastellaan, onko arviointiselostuksessa esitetyt vaikutukset käsitelty YVA-lain ja -asetuksen sekä arviointiohjelman ja siitä annetun yhteysviranomaisen lausunnon mukaisesti.

Ottaen huomioon arviointiselostuksesta annetut lausunnot ja mielipiteet Lapin ELY-keskus esittää yhteysviranomaisena seuraavaa.

Hankekuvaus

Arviointiselostuksessa on esitetty selkeästi Poroaavan turvetuotantoalueen sijainti, hankkeesta vastaava ja suunniteltu toiminta. Hankkeen tarkoituksiksi ja perusteluksi esitetään alueellisen energiahuoltovarmuuden turvaaminen. Poroaavan turvetuotantoalue vastaa lisääntyneeseen tur-

peen kysyntään, korvaa lähivuosina tuotannosta poistettavia alueita ja turvaa osaltaan polttoturvetoimitusten riittävyyttä Itä-Lapin energiahuollossa.

Yhteysviranomainen katsoo, että hankkeesta vastaava on arviointiselostuksessa perustellut hanketta liiketaloudellisilla ja toiminnallisilla näkemyksillä. Yhteysviranomainen katsoo, että hankkeen tarkoituksesta ja sen perusteluista on esitetty ympäristövaikutusten arvioinnin kannalta riittävä selvitys.

Hankekokonaisuuden määrittelyssä on otettu huomioon eri toteutusvaihtoehtojen edellyttämä maankäyttötarve ja tarvittavat toimenpiteet. Tiedot hankkeen laajuudesta on esitetty myös karttapiirroksin.

Hankkeesta on esitetty yleisellä tasolla vesienkäsittelyrakenteiden ja tuotantomenetelmien kuvaukset. Arviointiselostuksessa ei ole esitetty yksityiskohtaista hankesuunnitelmaa eikä vesiensuojelurakenteiden suunnitelmia eikä tarkempia selvityksiä pintavalutukseen tai kemialliseen puhdistukseen tarkoitettusta alueesta, sen mitoituksesta ja toimivuuden arvioinnista, mikä osaltaan heikentää arviointia.

Mikäli hanke etenee lupavaiheeseen, ympäristölupahakemuksessa on esitettävä yksityiskohtainen hankesuunnitelma mukaan lukien suunnitelma vesiensuojelurakenteista suunnitelmapiirroksineen ja mitoistustietoineen.

Muut luvat ja hankkeen aikataulu sekä hankkeen liittyminen muihin suunnitelmiin

Arviointiselostuksessa on esitetty riittävän hyvin hankkeen liittymistä muihin hankkeisiin ja suunnitelmiin ja niiden merkitystä hankkeelle. Arviointiselostuksessa on myös esitetty hankkeen toteuttamisen edellyttämät mahdolliset eri viranomaisten luvat ja päätökset.

Hankkeen YVA-menettelyn aikataulu on esitetty selostuksessa kaaviona. Selostuksessa on arvioitu riittävällä tarkkuudella ympäristöluvan hakemisen ajankohtaa sekä hankkeen kuntoonpanovaihetta, tuotantovaihetta ja jälkihoidon ajankohtaa.

Hankevaihtoehtojen käsittely

Hankkeen nollavaihtoehtona (VE0) on tarkasteltu hankkeen toteuttamatta jättämistä. Nollavaihtoehto toimii vertailukohtana toteutusvaihtoehdolle ympäristövaikutuksia arvioitaessa. Varsinaisia toteutusvaihtoehtoja on kaksi (VE1 ja VE2), jotka poikkeavat toisistaan erilaisten vesiensuojeluratkaisujen suhteen. VE1:ssä puhdistusmenetelmänä on ympärivuotinen pintavalutuskenttä ja VE2:ssa ympärivuotinen kemikalointi. Kuivatusvesien johtamisreitti on molemmissa vaihtoehdoissa laskuoja-Jaurujoki-Vuotosjoki.

Vaihtoehtojen tarkastelua on tarkistettu arviointiohjelmasta annetun yhteysviranomaisen lausunnon pohjalta. Yhteysviranomaisen esittämien

pinta-alallisesti erilaisia vaihtoehtoja ei ole lähdetty tarkastelemaan, koska jo suunnittelun alkuvaiheessa melu- ja pölyvaikutukset sekä vaikutukset poronhoitoon on haluttu rajata mahdollisimman vähäisiksi. Tuotantoalueen raja-alue on tarkentunut ja pinta-ala on pienentynyt noin 40 ha arviointiohjelmassa esitetystä mm. asutuksen ja peltoalueen suojavyöhykkeen sekä tuotantoalueen läpi kulkevan Jaurujoen suojavyöhykkeen sekä poronajoa varten jätetyn kulkuväylän vuoksi.

Yhteysviranomaisen arviointiohjelmassa esittämää yhdistelmävaihtoehtoa, jossa sulanmaan aikana olisi käytössä kemiallinen käsittely ja talvella pintavalutuskenttä, ei ole tarkasteltu. Hankkeesta vastaava on perustelluksi esittänyt, että Poroaavalla voidaan toteuttaa riittävä pintavalutuskenttä, joten yhdistelmävaihtoehto ei ole perusteltu hankkeen tässä vaiheessa.

Yhteysviranomaisen edellytti arviointiohjelmasta antamassaan lausunnossa, että alueen jälkikäyttöä tulee myös tarkastella realistisin vaihtoehtoin ja niiden vaikutuksia. Jälkikäyttömuotojen tarkastelu on eräs keskeinen osa hankkeen koko elinkaaren tarkastelua. Arviointiselostuksessa (s. 34) todetaan, että realistista jälkikäyttöä on mietitty mm. seurantaryhmän palaverissa. Myös eri potentiaalisten jälkikäyttövaihtoehtojen vaikutuksia on tarkasteltu.

Vaikutukset ja niiden selvittäminen

Yleistä

YVA-lain vaatimusten mukaisesti arviointiselostuksessa on käsitelty hankkeen välittömiä ja välillisiä vaikutuksia ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen, maaperään, vesiin, ilmaan, ilmastoon, kasvillisuuteen, eliöihin ja luonnon monimuotoisuuteen, yhdyskuntarakenteeseen, rakennuksiin, maisemaan, kulttuuriperintöön ja luonnonvarojen hyödyntämiseen sekä edellä mainittujen tekijöiden keskinäisiin vuorovaikutussuhteisiin.

Hankkeen merkittävimmät ympäristövaikutukset muodostuvat suon luonnontilan muutoksesta, turvetuotantoalueen kuivatuksesta aiheutuvista vesistövaikutuksista sekä tuotantotoiminnasta ja turpeen kuljettamisesta aiheutuvista pöly- ja meluvaikutuksista sekä liikenteen aiheuttamista onnettomuusriskeistä.

Vaikutusarvioinnin perustana on ympäristön nykytilan kuvaus. Turvetuotannolla on vaikutuksia lähiympäristöön eniten vesistö- ja ilmakuormituksen kautta. Vaikutukset kohdentuvat suo- ja vesiluontoon sekä lajistoon, virkistyskäyttöön, alapuolisten vesistöjen veden laatuun ja virtauksiin sekä asumisviihtyvyyteen. Pohjavesivaikutukset jäivät Poroaavan tapauksessa jo ennakotietojen perusteella hyvin vähäisiksi. Lisäksi arvioitiin turvetuotannon ottamisesta aiheutuvia ilmastovaikutuksia sekä vaikutuksia porotaloudelle.

Ympäristövaikutusten arviointi on tehty pääasiassa asiantuntija-arvioina käyttäen hyväksi jo tehtyjä tutkimuksia ja selvityksiä sekä tarvittavilta osin on tehty uusia selvityksiä. Arviointimenetelmät on kuvattu kunkin arvioitavan tekijän kohdalla. Kunkin arvioitavan tekijän kohdalla on myös esitetty vaihtoehtojen vertailu. Selostuksessa on myös koottu taulukkomuotoon sanallinen yhteenveto vaikutusten arvioinnista vaihtoehtoittain. Maastossa tehtyjen arviointien tekijät ja heidän asiantuntemus on esitetty kussakin raportissa, jotka ovat arviointiselostuksen liitteinä.

Seuraavassa tarkastellaan esitettyjä vaikutuksia arviointitekijöittäin ja esitetään yhteysviranomaisen kannanotto arvioinnin riittävyteen.

Pintavedet

Arviointiselostuksessa on arvioitu eri vaihtoehtojen vaikutuksia hydrologiaan ja tulvariskeihin. Laskennallisesti turvetuotanto lisää jonkin verran Jaurujoen yläosan valumaa ja Jaurujoen virtaamaa.

Hankealueen pintavesien nykytilan kuvaus perustuu olemassa olevaan tietoon ja vedenlaatua koskeviin lisäselvityksiin. Kuvaus on laadittu perusteellisesti, ja YVA-selostuksessa on otettu hyvin huomioon mahdolliset vesiympäristöön kohdistuvat paineet. Vuonna 2013 toteutettavien, ohjelmavaiheessa lisäselvityksiksi vaadittujen, biologisten selvitysten tuloksia ei vielä YVA-selostusta laadittaessa ollut saatavilla. Kyseiset tulokset tulee käsitellä ympäristölupaa haettaessa, mikäli hanketta tullaan viemään eteenpäin.

Vedenlaatua koskevien lisäselvitysten perusteella Jaurujoen vedenlaatu on hyvä, joskin aivan latvaosilla (hankealueella) fosforipitoisuudet ilmentävät ajoittain reheviä olosuhteita. Jaurujärven ja Jaurulammen ravinnepitoisuudet ovat lievästi rehevällä/rehevällä tasolla. Jaurujoen ja sen alapuolisen Vuotosjoen ekologinen tila on syksyllä 2013 julkistettavassa tarkastetussa tilaluokituksessa määritetty luokkaan ”Hyvä” (Vuotosjoen luokitus muutettiin ”Tydyttävästä” ”Hyvään” aiempaa laajemman biologisen aineiston perusteella). Jaurulammen ja Jaurujärven ekologista tilaa ei ole luokiteltu vesimuodostumien pienen koon takia.

YVA-ohjelman mukaan eri vesiensuojelumenetelmien tarkempi kuvaus tullaan sisällyttämään eri toteutusvaihtoehtojen tarkasteluun ympäristövaikutusten arvioinnin selostusta laadittaessa (vaihtoehto 1: ympärivuotinen pintavalutus ja vaihtoehto 2: kemiallinen käsittely). Mitenkään seikkaperäisesti ei pintavalutuksen ja kemiallisen käsittelyn toteutusta kuitenkaan kuvata YVA-selostuksessaan. Vesistövaikutuksiltaan pintavalutukseen perustuva, kiintoainetta tehokkaammin pidättävä vaihtoehto 1 on luultavasti haitattomampi. Yleensä juuri turvetuotannon kiintoainekuormitus aiheuttaa eniten ongelmia niin ekologisen tilan kuin virkistyskäytönkin suhteen. Lisäksi kemiallisen käsittelyn käytöstä Lapin alueen äärevissä olosuhteissa on toistaiseksi varsin vähän kokemusta ja seurantatuloksia.

Tuotantoalueen muoto on kuitenkin pintavalutukselle varsin haastava, sillä Jaurujoki kulkee tuotantoalueen läpi. Kuivatus- ja valumavedet joen molemmilta puolilta on nähtävästi tarkoitus ohjata pumppaamalla Jaurujoen itäpuolella sijaitsevalle yksittäiselle pintavalutuskentälle. Vaikka pintavalutuskenttä sinällään täyttää kooltaan ja ominaisuuksiltaan sille asetetut suositukset, tulee teknistä toteutusta kuvata tarkemmin ympäristölupaa haettaessa. Eritoten pumppujen ja laskeutusaltaiden mitoituksessa ja toteutuksessa tulee kiinnittää huomiota poikkeuksellisiin hydrologisiin olosuhteisiin varautumiseen (esimerkkinä 2012 syystulvat), jotta ylivuodoilta ja niiden aiheuttamilta kiintoainepiikeiltä säästytään.

YVA-ohjelmavaiheessa Jaurulammen osalta vaadittiin kasviplanktonnäytteenoton sekä vesikasvillisuuden selvityksen liittämistä tarkkailuohjelmaan. Syynä vaatimukseen on uhka kiintoaineen sedimentoitumisesta lammen pohjaan, sillä lampi on ensimmäinen luontainen laajempi allas, johon hankealueelta vesistöön kohdistuva kiintoainekuorma sedimentoituu. Hankkeen toteuttajan mukaan lammen biologista seurantaan tarvitaan vain siinä tapauksessa, että vedenlaatu heikkenee merkittävästi. Jaurulammen nykytila myös edellä mainittujen biologisten muuttujen osalta tulee dokumentoida, jotta mahdollisen muutoksen suuruus voidaan arvioida, mikäli muuttujia joudutaan vedenlaadun heikkenemisen takia tulevaisuudessa seuraamaan. Siksi Jaurulammen kasviplanktonin ja vesikasvillisuuden nykytila tulee kartoittaa ympäristölupaa haettaessa. Biologinen näytteenotto ja aineiston analysointi tulee toteuttaa kansallisissa seurannoissa käytettävien menetelmin ja tekniikoin.

Kokonaisuutena YVA-selostus täyttää pintavesien osalta ympäristövaikutusten arvioinnille asetetut vaatimukset, joskin vesiensuojelurakenteiden ominaisuudet sekä kuormitusarvioiden perusteet vaativat jatkossa yksityiskohtaisempaa tarkastelua.

Kalasto ja kalastus

Turvetuotannon kalastovaikutuksia on arvioitu vedenlaatuvaikutusten avulla. Taustatietoina kalastovaikutusten arvioinnissa on käytetty Keski- ja Ylä-Kemijoen sivujokien kalatalousselvityksiä vuosilta 1989-2004. Tietoa kalastuksesta hankittiin kyselyillä ja haastatteluilla.

Yhteysviranomaisen toteaa, että vaikutusalueen kalastosta ja kalastuksesta on esitetty pääosin riittävät tiedot ympäristölupakäsittelyä varten.

Jokihelmisimpukka

Jokihelmisimpukan eli raakun elinympäristövaatimuksia on kuvattu monipuolisesti ja raakun esiintymismahdollisuuksista Jaurujoessa on pyydetty asiantuntijalausunto Bio Passage Ky:ltä. Hyvä indikaatio yleensä raakun esiintymiselle on, että alueelle on aikanaan noussut lohta, ei taimenta. Sallassa raakun esiintyminen ei ole kovin todennäköistä. Useimmat Sallan joet eivät luonteensa puolesta ole otollisia raakulle, mutta täydellinen puuttuminen Sallan joista ei ole varmaa. Vallovaaran

osakaskunnan puheenjohtajalta on kuitenkin saatu tieto, ettei raakkua olisi havaittu Jaurujoessa.

YVA-ohjelmaa koskevassa yhteysviranomaisen lausunnossa edellytettiin lisäselvitystä hankkeen vaikutusalueella mahdollisesti sijaitsevista jokihelmisimpukkapopulaatioista. Maastoinventointi on kuitenkin jätetty tekemättä em. asiantuntijalausuntoon vedoten. Asiantuntijalausunto jokihelmisimpukan epätodennäköisestä esiintymisestä Sallan joissa on ristiriidassa historiallisten ja nykyisten levinneisyystietojen kanssa (kuorihavainto Jaurujoelta, kirjallisuustiedot ja havainnot esimerkiksi Kuola- ja Tenniöjoelta). Kuten selostuksessa todetaan, vedenlaadullista estettä raakun esiintymiselle Poro-aavan alapuolisilla jokialueilla ei ole, eikä jokihelmisimpukan puuttumisesta alueella ole varmuutta. Siksi potentiaalliset esiintymisalueet ja –habitaatit tulee inventoida ennen mahdollista lupakäsittelyä.

Maa- ja kallioperä

Arviointiselostuksessa on esitetty, että turvetuotannosta ei ole vaikutuksia alueen kallioperään. Merkittävin vaikutus maaperään on turvekerroksen poistaminen. Poroaavan alueella ei esiinny mustaluiskealueita tai happamia sulfaattimaita, joten turve voitaneen ottaa pohjia myöten.

Yhteysviranomaisella ei ole huomauttamista maa- ja kallioperään kohdistuvaan vaikutusarviointiin.

Pohjavedet

Arviointiselostuksessa on todettu, että Poroaavan välittömässä läheisyydessä ei ole luokiteltuja pohjavesialueita. Hankealueen läheisyydessä olevat talousvesikaivot kartoitettiin asukkaille suunnatulla kyselyllä. Turvetuotantoalueen laskuojasta noin 250 m eteläpuolella sijaitsevaan lähdekaivon vesitalouteen ei hankkeesta todennäköisesti aiheudu vaikutuksia, mutta kaivon / lähteen vedenkorkeutta on kuitenkin syytä seurata.

Muut alueen lähteet ovat pieniä ja niissä ei ole merkittäviä pohjaveden ylivirtaamia. Lähteillä ei ole alueellista merkitystä vedenhankinnalle.

Yhteysviranomaisella ei ole huomauttamista pohjavesiin ja vedenhankintaan kohdistuvaan vaikutusarviointiin.

Maankäyttö ja lähiasutus

Hankealueen nykyinen maankäyttö on selvitetty karttatarkasteluin, ilmakuvien ja maastokäyntien ja asukaskyselyn perusteella. Hankealueen sijoittumista on tarkasteltu maakuntakaavan ja peruskartan tasolla. Lisäksi hankkeen suhdetta valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin on arvioitu. Asutuksen tarkastelu on ulotettu myös purkuvesistön varteen.

Poroaavan turvetuotantoalue sijaitsee Itä-Lapin maakuntakaavan alueella. Maakuntakaavassa alue on maa- ja metsätalousvaltaista

aluetta (M 4517). Poroaavan läheisyydessä sijaitsee maaseudun kehittämisen kohdealue (mk 8009).

Vakituinen asutus on keskittynyt paikallistien 19849 varteen. Alle 500 m:n etäisyydellä hankealueesta sijaitsee viisi asuinkiinteistöä ja 500 – 1000 m:n etäisyydellä kolme asuinkiinteistöä. Kuivatus-vesien purkureitillä lähimmät loma-asunnot sijaitsevat Jaurujärven ja –lammen rannoilla. Jaurujoen ja Vuotosjoen rannoilla on alle 10 loma-asuntoa välillä Jaurulampi-Kemijoki.

Yhteysviranomaisen katsoo, että YVA-selostuksessa on riittävällä tavalla kiinnitetty huomiota mm. valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tunnistamiseen ja niiden esittämiseen sekä turvealueiden vaikutuksiin alue- ja yhdyskuntarakenteeseen.

Maisema ja kulttuuriympäristö

Arviointiselostuksessa todetaan, että hankkeen maisemavaikutuksia on arvioitu karttojen, kasvillisuusselvitysten valokuvien ja maastokäyntien avulla. Vaikutuksia kulttuuriympäristöön on arvioitu museoviraston muinaisjäännösrekisteritietojen pohjalta sekä ympäristöhallinnon OIVA-tietopalvelun avulla. Lisäksi on hyödynnetty maakuntakaavaa.

Arviointiselostuksen mukaan hankkeen toteuttaminen muuttaa maisemaa suoalueella. Toteutusvaihtoehdot poikkeavat toisistaan maisemavaikutusten osalta vain vähän. Tuotantoalueen ympärillä on pääosin suo- ja metsävaltaista aluetta. Hankealue ei näy paikallistielle eikä myöskään tien varrella sijaitsevaan asutukseen. Turvetuotannon aloittaminen Poroaavalla muuttaa läheisille vaaroille ja virkistysreiteille avautuvaa maisemaa.

Tuotannon päättymisen jälkeen alue siirtyy muuhun käyttöön, jolloin maisemassa tapahtuu jälleen uusi muutos. Jälkihoidossa maisema saattaa jopa palautua hyvin lähelle nykytilaa.

Hankkeella ei ole vaikutuksia kulttuuriperintö- ja muinaismuistokohteisiin.

Yhteysviranomaisen katsoo, että selostuksessa on riittävästi arvioitu hankkeen vaikutukset maisemaan, kulttuuriperintöön ja muinaismuistoihin.

Liikenne

Poroaapa sijaitsee Sallan kunnan Vallovaaran kylässä. Turve kuljetetaan maantien 82 kautta Rovaniemen tai Sallan suuntaan.

Liikenteen turvallisuusvaikutusten selvittämiseen on käytetty TARVA-ohjelman ja tierekisteritiedon lisäksi koululiitujärjestelmää. Menetelmä soveltuu hyvin hankkeen liikenneturvallisuusvaikutusten arvioimiseen. Sen avulla pystytään määrittämään tieosuuksien keskinäinen järjestys vaarallisuuden suhteen. Myös turvetuotantohankkeiden yhteisvaikutukset liikenteen osalta on selvitetty hyvin.

Arviointiselostuksessa on esitetty, että paikallistien 19846 ja maantien 82 liittymän havaittavuutta on liikenneturvallisuussyistä syytä parantaa sivusuunnan tulppasaarekkeella.

Yhteysviranomainen katsoo, että hankkeen liikennevaikutukset on riittävästi selvitetty. Haittojen lieventämismahdollisuuksia on esitelty yleisluontoisesti ja keskeisimmät keinot liikenneturvallisuuden parantamiseksi on tunnistettu.

Ilman laatu

Turvetuotannon aiheuttamia pölypäästöjä ja niiden leviämistä on arvioitu muille turvetuotantoalueille tehtyjen pölymittausten ja –tutkimusten perusteella.

Turvetuotannon ilmapäästöt muodostuvat tuotannon ja lastauksen aikaisesta turpeen pölyämisestä sekä tuotannon ja kuljetuksen aiheuttamista pakokaasupäästöistä. Tuotannossa muodostuvaan pölyyn ja pölyn leviämiseen vaikuttavat turpeen maatuneisuusaste, kosteus, tuotantomenetelmä sekä sääoloista erityisesti tuulen nopeus. Tuotantoalueita on pyritty sijoittamaan ja rajaamaan siten, että mahdolliset pölyvaikutukset herkkiin kohteisiin (asutus, vesistöt) jäävät vähäisiksi.

Yhteysviranomainen katsoo, että YVA-selostuksessa vaikutukset ilman laatuun on selvitetty riittävällä tavalla.

Melu

Melu on ääntä, jonka ihminen kokee epämiellyttävänä tai viihtyvyyttä häiritsevänä tai joka muulla tavoin on ihmisen terveydelle tai hänen muulle hyvinvoinnille haitallista. Turvetuotantoalueella melua syntyy työkoneista ja turpeen kuormauksesta. Melu ei ole jatkuvaa, koska tuotantopäiviä on vuodessa noin 30 - 50. Tuotantokoneiden lisäksi melua aiheuttaa raskas kuljetuskalusto. Turvetuotannon kaikkein meluisimpia työvaiheita ovat kentän kunnostusvaihe ja palaturpeen nosto.

Tuotantoaluetta ympäröi metsäinen suoympäristö. Lähin asutus on tuotantoalueen länsipuolella 450 m:n etäisyydellä. Tuotantoalueen ja asutuksen väliin on jätetty melua vaimentava, n. 50 m leveä metsäinen suojavyöhyke.

Arviointiselostuksen mukaan vaihtoehtoilla 1 ja 2 ei ole valtioneuvoston ohjearvoja ylittävää meluvaikutusta lähialueen asuinkiinteistöille. Todennäköisesti turvekuljetuksista ei aiheudu kiinteistöille nykyistä tieliikennettä voimakkaampaa melua, sillä vuorokausiliikennemäärät eivät merkittävästi lisäännä.

Yhteysviranomainen katsoo, että YVA-selostuksessa hankkeen meluvai-
kutukset on selvitetty riittävällä tavalla.

Ilmasto

Suot ovat luonnontilassa hiiltä sitovia ekosysteemejä. Poroaavan hankealueen ilmastovaikutuksen laskennassa on käytetty yksinkertaistettua mallia ja esitettyjä laskennallisia päästöarvoja. Tarkastelu on tehty kolmessa vaiheessa: alueen nykytilassa, tuotantovaiheessa ja jälkikäytössä. Lisäksi turpeen poltosta aiheutuvia kasvihuonekaasupäästöjä on arvioitu.

Laskennan mukaan suoalueen vuosittainen hiilidioksidipäästö vaihtoehdossa 1 on noin 4187 t eli 2,5 –kertainen nykytilanteeseen verrattuna ja vaihtoehdossa 2 se on 4424 t eli 2,7 –kertainen.

Yhteysviranomaisen katsoo, että YVA-selostuksessa on riittävällä tavalla arvioitu hankkeen vaikutuksia ilmastoon.

Suojelualueet

Lähimmät suojelualueet ovat kaakossa 4,6 km:n etäisyydellä sijaitseva Termusaavan Natura-alue, joka on suojeltu luontodirektiivin mukaisena luontotyyppialueena (SCI) ja koillisessa 12,5 km:n etäisyydellä sijaitseva Joutsenaapa-Kaita-aapa Natura-alue, joka on suojeltu sekä lintudirektiivin mukaisena lintualueena (SPA) että luontodirektiivin mukaisena luontotyyppialueena (SCI). Joutsenaavan alueella sijaitsee myös kansainvälisesti arvokas lintualue (IBA). Vuotostunturin vanhojen metsien suojelualue (VMO) sijaitsee 14 km:n päässä pohjoisessa. Poroaavan kuivatusvesien purkuvesistönä toimiva Jaurujoki virtaa Kemihaaran suot Natura-alueen läpi 33 km:n etäisyydellä vesireittiä pitkin.

Kemihaaran Natura-alueelle kohdistuva vesistökuormitus (kiintoaine, fosfori- ja typpikuormitus) on todettu hyvin vähäiseksi. Suurin muutos vaihtoehdon I ja vaihtoehdon II kuntoonpanovaiheessa tapahtuu kiintoaineen määrässä, joka Jaurujoen alaosassa nousee 3 %. Tuotantovaiheessa pitoisuuksien nousu on 1 %. Pitoisuusmuutokset jäävät niin vähäisiksi, ettei niillä arvioida olevan vaikutusta niihin luontodirektiivin liitteen I luontotyyppeihin ja liitteen II lajeihin, lintudirektiivin liitteen I lajeihin tai alueella säännöllisesti levähtäviin muuttolintulajeihin, joiden perusteella Kemihaaran suot Natura-alue on liitetty osaksi suojelualueverkostoa. Suunnitellulta turvetuotantoalueelta ei aiheudu muiden kuin vesistövaikutusten kautta vähäisiä heikentäviä vaikutuksia Natura-alueille, koska Natura-alueet sijoittuvat hyvin etäälle tuotantoalueesta.

Kemihaaran Natura-alueelle kohdistuvien vaikutusten selvittämistä voidaan pitää riittävänä.

Kasvillisuus ja luonnonsuojelulliset arvot

Poroaavasta 22 ha on luonnontilaista suota ja 211,5 ha on ojitettua suota.

Hankealueen kasvillisuutta hallitsevat keskiravinteisten rimpinevojen, rimpinevarämeiden ja suursaraisten suotyyppien varvikoituneet muut-

tumat sekä kuivakot. Ainoastaan hankealueen itäosassa Vallovaaran länsireunassa esiintyy täysin luonnontilaista kasvillisuutta. Lammen luoteispuolen lettorämeellä lettosammaleet esiintyvät vähäisessä määrin. Kultasammalta ja rassisammalta esiintyy vähän alueella. Punasirpisammal on vaatelaiesta sammallajeista runsaslukuisin. Eteläosien lettorämeellä esiintyy vain kultasammalta hajanaisesti. Vaikutukset kasvilisuuteen ja luonnon monimuotoisuuteen jäävät vähäisiksi, sillä valtaosa hankealueesta on kuivunut alueella tehtyjen ojitusten seurauksena. Uhanalaisia luontotyypppejä esiintyy 1,9 ha:n alueella 281 ha:n laajuksella hankealueella. Hankealueella on yksi vesilain 11 §:n tarkoittama luonnontilainen lähde, joka häviää hankkeen toteutuessa. Lähdekasvillisuutta on selvitetty riittävällä tarkkuudella.

Luontotyypeistä luonnontilaisimmat ja huomionarvoisimmat sijoittuvat selvitysalueen koillisosaan, jossa esiintyy ruoho- ja heinäkorpea. Hankealueen eteläosassa on mesotrofista ruopparimpinevarämettä ja luh-tanevaporpea. Selvitysalueen kaakkoisosassa on rahkoittunutta mesotrofista lyhytkorsinevaa ja mesotrofista rimpinevaa. Alueen länsiosassa on mesotrofista ruopparimpinevaa.

Selvitysalueella ei havaittu luontodirektiivin liitteessä IV b mainittuja lajeja, luonnonsuojelulain 42 §:n mukaan koko maassa rauhoitettuja kasvi- ja sammallajeja eikä luonnonsuojelulain (46 §) mukaisia uhanalaisia lajeja. Alueellisesti uhanalaisia lajeja ei havaittu alueella.

Arviointiselostuksessa suoluontotyyppit, muuttumat ja turvekankaat sekä kasvilajisto on riittävällä tavalla selvitetty. Esitettyjä vaikutuksia kasvillisuuteen, luontotyypppeihin ja luonnon monimuotoisuuteen voidaan pitää oikeana.

Eläimistö

Ojitetuilla alueilla linnusto on varsin vähälajista ja yksilömäärältään tavanomaisia. Ojittamattomilla alueilla lajisto on hieman monipuolisempaa. Alueella esiintyy seitsemän lintudirektiivin liitteen I lajia, kuusi Suomen erityisvastoalajia, uhanalaisluokituksen mukaan kaksi vaarantunutta (VU) pohjansirkku ja keltävästäräkki ja kolme silmälläpidettävää (NT) lajia metso, teeri ja niittykirvinen.

Elinympäristömuutoksesta johtuen alueen pesimälinnusto häviää tuotantoalueelta, mutta edellä mainitut lajit eivät ole elinympäristövaatimusten osalta rajoittuneita, vaan lähiseudulta löytyy vastaavankaltaista elinympäristöä laajasti. Suoympäristön muuttumisen vaikutukset rajoittuvat 20-100 metrin etäisyydelle tuotantoalueesta. Häiriövaikutus (melu, pöly) ulottuvat laajemmalle ja herkkimmät lajit voivat muuttaa 500 metrin etäisyydelle tuotantoalueesta. Seudullisessa mittakaavassa Porroaapa ei ole erityisen merkittävä, koska lähiseudulla on laajoja linnustollisesti arvokkaita suoalueita. Jälkikäyttövaiheessa linnusto voi palautua alueelle. Arviointiselostuksen linnustolliset vaikutukset on selvitetty ja vaikutukset arvioitu riittävällä tavalla.

Liitteen 7 Viitasammakkoselvityksen luvussa 2 ylimmässä kappaleessa olisi viitasammakon yhteydessä hyvä käyttää ilmaisua liitteen IV (a) laji, koska 49 §:n mom. 1 koskee juuri liitteen IV (a) lajeja. Elinvoimaisen lajin (LC) kohdalla erityisesti luontodirektiivin kohdan kriteerit määrittävät mahdollisen elinympäristön säilyttämiseen kohdistuvat lajisuojelun vaatimukset.

Selvityksessä ei ole tutkittu turvetuotantoalueen läpi virtaavaa puroa. Vaikka viitasammakot eivät kude virtaavassa vedessä, voi purot olla niiden talvehtimispaikkoja ja puroissa voi olla alueita, joissa ne kutevat. Koska puro virtaa turvetuotantoalueen läpi, se on todennäköisesti uoma, johon turvetuotantoalueelta vedet johdetaan. Jos tämä vesien johtaminen muuttaa veden laatua, virtaamaa tai uoman pohjan laatua, on senkin osalta oltava selvillä onko purouomassa viitasammakoita. Selvityksessä oli hyvin selvitetty myös allikot. Lupavaiheessa tulisi vielä em. purouoma selvittää.

Sosiaaliset vaikutukset (elinolot, viihtyvyys, virkistys) ja vaikutukset ihmisten terveyteen

Sosiaalisilla vaikutuksilla tarkoitetaan hankkeen ihmiseen, yhteisöön tai yhteiskuntaan kohdistuvia vaikutuksia, jotka aiheuttavat muutoksia ihmisten hyvinvoinnissa tai hyvinvoinnin jakautumisessa.

Ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen suoraan tai välillisesti kohdistuvia vaikutuksia voivat olla mm. hankkeen aiheuttamat muutokset:

- asumisviihtyvyydessä (päästöt, melu, maisema)
- alueen virkistyskäytössä ja harrastusmahdollisuuksissa
- ihmisten huolissa ja peloissa, tulevaisuuden näkymissä
- yhteisöllisyydessä
- kiinteistöjen arvoissa
- alueen palveluissa, elinkeinoelämässä, työllisyydessä

Ihmisiin kohdistuvat vaikutukset arvioitiin YVA-menettelyn aikana käydyn vuoropuhelun ja arviointiohjelmasta saatujen lausuntojen ja mielipiteiden perusteella. Tietoa lähiasukkaiden näkemyksistä hankkeeseen liittyen saatiin lähialueen asukkaille suunnatulla kyselyllä sekä yleisötilaisuudessa esitetyistä puheenvuoroista ja kommentteista. Arvioinnin tukena käytettiin saatavilla olevia tilasto-, kartta- ym. kirjallista aineistoa. Arvioinnin aikana huomioitiin myös arviointityön muiden osa-alueiden vaikutusselvitysten tulokset.

Luonnon virkistyskäyttö on etupäässä marjastusta, metsästystä ja luonnontilaisen tai sen kaltaisessa luonnossa liikkumista ja nauttimista luonnon rauhasta, joihin turvetuotannolla on kohtalaisia vaikutuksia mm. luonnontilan muutos tuotantoalueeksi, melu, pöly ja lintujen pyyntialueiden supistuminen ja marjojen keruualueiden häviäminen. Luonnon virkistyskäytön saavutettavuus heikentyy ja vaikutukset kohdistuvat paikkakuntalaisten lisäksi loma-asukkaisiin.

Yhteysviranomainen katsoo, että YVA-selostuksessa sosiaaliset vaikutukset on tunnistettu riittävällä tavalla.

Elinkeinoelämä ja talous

Arviointiselostuksessa lähtötietoina on Lapin liiton kokoamasta aineistosta saatu Sallan kunnan työpaikkojen jakaantuminen eri sektoreille. Turvetuotannon suora ja välillinen työllistävyys toimialoittain on arvioitu Electrowatt Ekonon (2004) tekemän selvityksen perusteella. Turvetuotannosta muodostuvien työpaikkojen vaikutusta alueen elinkeinoelämään on arvioitu työpaikkojen määrän lisääntymisenä, mutta on myös pyritty arvioimaan alueen turvetuotannon vaikutus muihin alueen elinkeinoihin.

Hankkeella ei arvioida olevan negatiivisia vaikutuksia paikalliseen elinkeinoelämään. Kuntatasolla työpaikat lisäävät työllisyyttä ja samalla myös alueen ostovoima kasvaa.

Yhteysviranomainen katsoo, että arviointiselostuksessa on riittävällä tavalla selvitetty hankkeen vaikutuksia alueen elinkeinoelämään ja talouteen.

Porotalous

Poroaavan turvetuotantoalue tulisi sijoittumaan Sallan paliskunnan vasoma- ja kesälaidunalueelle. Merkittävä määrä (jopa tuhansia) poroja vasoo, laiduntaa tai kulkee alueen kautta. Poroaavan kaakkoiskulmalle sijoittuu erotusaita, jonka siulat ulottuvat noin 300 m:n etäisyydelle hankkealueen eteläreunasta.

Turvetuotannon myötä suon ravintoresurssit menetetään. Kesälaitumista poistuu noin 200 ha. Varsinaista vasomista turvetuotanto ei häiritse, sillä vasominen tapahtuu lumien sulamisen aikaan. Turvetuotantoalueella ei ole vaatimille ravintoa, joten todennäköisesti vasominen siirtyy muualle. Turvetuotannosta aiheutuu poronhoidolle ylimääräistä työtä mm. laidunkierron muuttumisen seurauksena, porojen hakeutumisena räkkäaikana tuotantoalueelle, erotusaidan käytön vaikeutumisena, jne. Turvekuljetukset voivat lisätä porokolareiden määrää.

Toimiva yhteydenpitojärjestelmä hankkeesta vastaavan, turveurakoitsijoiden sekä poronhoitajien ja paliskunnan välillä on tärkeää.

Vaikutuksia porotalouteen voidaan vähentää, jos alueen jälkikäyttömuoto on sellainen, mikä mahdollistaa porotalouden harjoittamisen.

Yhteysviranomaisen mielestä, mikäli hanke etenee ympäristölupavaiheeseen, tulee hankkeen jatkosuunnittelussa huomioida, mitä edellä paliskuntain yhdistys ja Sallan paliskunta ovat lausunnoissaan YVA-selostuksesta tuoneet esille. Yhteysviranomaisen mielestä on tärkeää keskustella paliskunnan kanssa, kuinka hankkeen haittavaikutuksia porotaloudelle voidaan minimoida, mm. tulee pohtia, kuinka porojen pääsy

turvetuotantoalueelle voidaan estää ja millainen on hyvä tuotantoalueen jälkikäyttömuoto porotalouden kannalta.

Yhteisvaikutukset muiden turvetuotantohankkeiden kanssa

Mikäli kaikki Vapo Oy:n Sallaan suunnittelemaat turvetuotantohankkeet toteutuvat, merkittävimpiä yhteisvaikutuksia ovat liikennevaikutukset tie-tyillä tieosuuksilla, vesistövaikutukset Vuotosjokeen, vaikutukset Sallan paliskunnan poronhoitoon sekä vaikutukset työllisyyteen Sallan kunnan alueella. Yhteisvaikutuksia on arviointiselostuksessa käsitelty kunkin osa-alueen yhteydessä.

Yhteysviranomaisen katsoo, että arviointiselostuksessa on tarkasteltu riittävästi hankkeen yhteisvaikutuksia muiden turvetuotantohankkeiden kanssa.

Jälkikäytön vaikutukset

Jälkikäytön valintaan vaikuttavat monet tekijät mm. suopohjan ominaisuudet, ilmasto, sijainti, tukipolitiikka ja maanomistajien intressit. Poroaavan jälkikäyttömuotoina tulevat kysymykseen esim. metsittäminen, viljely, ruokohelpin viljely tai kosteikon perustaminen. Alueen maaperän ominaisuuksien mukaan jälkikäyttömuoto voi vaihdella eri osien välillä.

Tuotantoalueen jälkikäyttömahdollisuuksia tullaan selvittämään toiminnan aikana ja lopullinen päätös jälkikäytöstä tehdään hyvissä ajoin ennen toiminnan päättymistä. Jälkikäyttövaihtoehdon valintaan tulevat vaikuttamaan esim. senhetkinen energia- ja maatalouspolitiikka.

Yhteysviranomaisen katsoo, että arviointiselostuksessa turvetuotantoalueen jälkikäytön vaikutukset on tarkasteltu monipuolisesti ja riittävällä tavalla. Eri jälkikäyttömuotojen vaikutuksia vedenlaatuun ja kuormitukseen on riittävästi selvitetty. Jälkikäyttömuodoista soveltuu ko. alueelle parhaiten lintujärvikäyttömuoto, koska lintujärvi on yksinkertainen toteuttaa ja vedenlaatuvaatimukset ovat pienemmät kuin esim. virkistyskäytössä ja kalankasvatuksessa. Selostuksen mukaan lintujärven läheisyyteen voidaan perustaa riistanhoitoalueita ja rantariistapeltoja, joten siitä on hyötyä metsästäjille.

Epävarmuustekijät

Selostuksen mukaan hankkeen ympäristövaikutusten arviointiin liittyy epävarmuustekijöitä niin käytettyihin lähtötietoihin kuin arvioinnissa käytettyihin menetelmiin.

Purkuvesistönä toimivalle Jaurujoelle ei ole tehty biologista näytteenottoa, jonka perusteella joen ekologista tilaa voitaisi arvioida. Tarvittavat selvitykset on toteutettu kesällä 2013.

Kuormituslaskenta ja vesistövaikutukset perustuvat keskimääräisiin arvoihin. Pintavalutuskentän osalta kuormitusarvioinnissa käytetyn lähtöai-

neiston laajuus on huomattavasti suurempi kuin kemiallisen käsittelyn arvioinnissa. Myös alueen eliöstön herkkyys muutokseen ei ole suoraan verrannollinen esim. kuormitusmäärään. Mm. vesistövaikutukset riippuvat vesistön nykytilasta ja lajistosta.

Pintavalutuskentän toimivuudessa varsinkin talviaikana saattaa esiintyä ongelmia. Poroaavan turvetuotantoalueella pintavalutuskenttä on pyritty suunnittelemaan ojittamattomalle ja luonnontilaiselle alueelle, jotta kenttä toimisi suunnitellulla tavalla.

Turvetuotannon kuivatusvesien kemiallinen puhdistus on ollut pääasiassa sulanmaan aikainen puhdistuskeino, eikä ympärivuotisen kemiallisen käsittelyn toimivuudesta ole paljoa tutkimustietoa.

Yhteysviranomaisen katsoo, että arvioinnissa on merkittävimmät epävarmuustekijät tunnistettu ja huomioitu.

Vaihtoehtojen vertailu ja toteuttamiskelpoisuus

Arviointiselostuksen mukaan hankkeessa on tarkasteltu toteuttamatta jättämisen (VE0) ohella kahta eri vaihtoehtoa, joissa vesienkäsittelymenetelmänä on joko ympärivuotinen pintavalutus (VE1) tai ympärivuotinen kemikalointi (VE2). Hankkeen toteuttamiskelpoisuutta on arviointiselostuksessa tarkasteltu luonnon ja ympäristön sekä yhteiskunnan näkökulmasta.

Arviointiselostuksen mukaan vaihtoehtojen 1 ja 2 vaikutukset eivät eroa merkittävästi toisistaan. Laskennalliseen arvioon perustuen vaihtoehdon 1 alapuoliseen vesistöön kohdistuva kiintoainekuormitus olisi vaihtoehtoa 2 pienempi. Vaihtoehdon 2 kemiallisen puhdistuksen toimivuudesta Pohjois-Suomessa ei ole käytännön kokemusta.

Arviointiselostuksen mukaan, mikäli alue otetaan turvetuotantoon, olisi vaihtoehto 1 vesiensuojelun kannalta parempi kuin vaihtoehto 2.

Yhteysviranomaisen pitää ympäristönäkökulmasta tarkasteltuna toteutusvaihtoehtojen valintaa ja vertailua oikeasuuntaisena.

Yhteysviranomaisen toteaa, että arviointiin liittyvien, aiemmin lausunnossa esille tulleiden puutteellisuuksien vuoksi joitakin asioita jää epävarmaksi, mutta arviointimenettely kokonaisuutena on riittävä, jotta voidaan tehdä johtopäätöksiä toteutus- ja nollavaihtoehtojen välillä.

Haitallisten vaikutusten ehkäisy ja lieventäminen

YVA-menettelyn keskeisenä tavoitteena on estää haitallisten ympäristövaikutusten syntymistä. Haitallisten vaikutusten estäminen on hankkeen elinkaaren eri vaiheisiin liittyvää toimintaa, jolla estetään, vähennetään tai korjataan hankkeesta aiheutuvia riskejä ja haitallisia ympäristövaikutuksia.

Arviointiselostuksessa on tarkasteltu vesistövaikutusten vähentämiskeinoja, liikenneturvallisuuden lisäämismahdollisuuksia, melu- ja pölyhaittojen vähentämistä asutukselle, turpeen polton aiheuttamien päästöjen pienentämistä ja turvekuljetusten aiheuttamien ilmastovaikutusten vähentämistä. Tekemällä yhteistyötä alueen poronhoitajien kanssa voidaan vähentää merkittävästi poronhoidolle aiheutuvia haittoja mm. tuotantoalueen suunnittelussa.

Yhteysviranomaisen katsoo, että arviointiselostuksessa on tarkasteltu riittävällä tavalla haitallisten vaikutusten ehkäisyä ja haittojen vähentämistä.

Riskit ja niiden hallinta

Arviointiselostuksessa on riskeinä tarkasteltu tulipalot, rankkasateet ja mahdolliset polttoaine- ja öljyvuodot sekä esitetty menetelmät niiden hallintaan. Ympäristö- ja paloviranomaiset tekevät harkintansa mukaan työmaalla tarkastuksia. Turvetuotantotoiminnalle otetaan hakijan toimesta ympäristövahinkovakuutus.

Yhteysviranomaisen katsoo, että arviointiselostuksessa riskit ja niiden hallinta on riittävällä tavalla tarkasteltu.

Seuranta

Arviointiselostuksessa todetaan, että hankkeesta aiheutuvien päästöjen seurannasta tulee päättämään Pohjois-Suomen aluehallintovirasto ympäristölupahakemuksen käsittelyn yhteydessä.

Arviointiselostuksessa on esitetty ehdotus hankkeen vesistövaikutusten tarkkailuohjelmaksi. Tarkkailun avulla selvitetään:

- tuotannosta ja sen eri vaiheista aiheutuvien päästöjen määrää ja laatua
- seurataan kuivatus- ja valumavesien vaikutuksia purkuvesistön fyysikkais-kemialliseen laatuun ja rehevyystasoon
- tutkitaan kuivatusvesien vaikutuksia purkuvesistön kalastoon ja kalastukseen

Vertailutietona käytetään hankealueiden arvioiduilla vaikutusalueilla vallitsevaa nykytilaa. Toiminnan käynnistyessä vertailunäytteitä kerätään sekä kuivatusvesien johtamiskohdan yläpuolisilta osilta purkuvesiä.

Yhteysviranomaisen toteaa, että YVA-selostuksessa esitetty seurantaohjelma koskee lähinnä vain vesistövaikutuksia. YVA-asetuksen 10 §:n mukainen ehdotus seurantaohjelmasta tarkoittaa laajempaa seurantaakin kuin mitä lupakäsittelyssä määrätty käyttö-, päästö- ja vaikutustarkkailut. Arviointiselostuksessa olisi ollut syytä esittää, kuinka seuranta voitaisiin järjestää myös mm. hankkeen luontovaikutuksiin, linnustoon, porotalouteen ja ihmisten hyvinvointiin.

Osallistuminen

Arviointiselostuksessa on esitetty arviointimenetelmän vaiheet mukaan

lukien osallistumisen järjestäminen. YVA-menettelyyn sisältyy yhteysviranomaisen järjestämä lausunto- ja kuulemismenettely sekä erillinen yleisötilaisuus arviointiohjelma- ja arviointiselostusvaiheessa. Yleisötilaisuuksiin osallistui noin 15-25 henkilöä hankkeesta vastaavan ja viranomaisten edustajat mukaan lukien.

Sekä Majava- että Poroaavan YVA-menettelyjä varten perustettiin yhteinen seurantaryhmä, johon kutsuttiin paikallisia ja alueellisia etupiirejä. Seurantaryhmä kokoontui kaksi kertaa arviointiselostuksen laadinnan aikana.

Yhteysviranomainen katsoo, että osallistumismahdollisuudet on järjestetty riittävällä tavalla.

Raportointi

Arviointiselostus on selkeä ja hyvin jäsennelty. Teksti on hyvää yleiskielistä ja tekstiä on havainnollistettu värillisin karttapiirroksin ja kaavioin. Selvitykset on koottu liitteiksi selostukseen.

Arviointiselostuksen alussa oleva tiivistelmä on laadittu asianmukaisesti helposti ymmärrettäväksi selvitykseksi vaihtoehtoista ja eri vaikutuksista.

Raportointi on loogisesti etenevää ja helposti luettavaa. Vaihtoehdot on esitetty tasapuolisesti. Nykytilan kuvaus ja vaikutusten arviointi on yhdistetty samaan lukuun, joka vähentää saman asian toistoa ja supistaa raporttia hyvin. Selvitysmenetelmät on hyvin esitetty omana lukuna.

Vaihtoehtojen vertailusta käy ilmi eri vaikutusten kokonaisuus ja lieventämiskeinot.

Yhteenveto ja johtopäätökset

Kokonaisuutena katsoen arviointiselostus täyttää ympäristövaikutusten arvioinnille asetetut vaatimukset. Arviointiselostuksessa on selvitetty YVA-asetuksen (713/2006) 9 §:ssä ja 10 §:ssä tarkoitetut tiedot. Arviointi on suoritettu siten, että vaihtoehtojen vertailu nollavaihtoehdon ja toteutusvaihtoehtojen välillä on mahdollista tehdä.

Hankkeen vaikutukset on selvitetty pääosin arviointiohjelman ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon pohjalta. Kuitenkaan aivan kaikkea yhteysviranomaisen arviointiohjelmasta antamassa lausunnossa esitettyjä arvioitavia tekijöitä ei ole selvitetty riittävän perusteellisesti tai vaaditulla tavalla. Havaitut puutteet ja lisäselvitystarpeet on esitetty ao. seikkaa koskevassa lausunnon kohdassa. Yhteysviranomainen pitää tarpeellisenä, että mikäli hanke etenee lupavaiheeseen, tulee lupahakemuksessa täydentää tai tarkentaa tietoja niiden puutteiden osalta, joita tässä lausunnossa ja muissa arviointiselostuksesta annetuissa lausunnoissa ja mielipiteissä on tuotu esiin.

Yhteysviranomaisen käsityksen mukaan ympäristölupahakemuksessa tulee erityisesti seuraaviin asioihin saada tarkennuksia ja selvityksiä:

- esitettävä yksityiskohtainen hankesuunnitelma mukaan lukien suunnitelma vesiensuojelurakenteista suunnitelmapiirroksineen ja mitoitustietoineen (mm. pintavalutuskenttä)
- vuonna 2013 toteutettujen biologisten selvitysten tulokset (biologisten selvitysten tuloksia ei vielä YVA-selostusta laadittaessa ollut saatavilla) tulee käsitellä ympäristölupahakemuksessa
- Jaurulammen kasviplanktonin ja vesikasvillisuuden nykytila tulee kartoittaa
- inventoitava jokihelmisimpukan potentiaaliset esiintymisalueet ja -habitaatit
- tehtävä viitasammakkoselvitys tuotantoalueen läpi virtaavassa Jaurujoen uomassa
- pohdittava yhdessä paliskunnan kanssa, kuinka hankkeen haittavaikutuksia porotaloudelle voidaan minimoida hankkeen eri vaiheissa
- esitettävä, kuinka seuranta voitaisiin järjestää normaalin käyttö-, päästö- ja vaikutustarkkailun lisäksi mm. hankkeen luontovaikutuksiin, linnustoon, porotalouteen ja ihmisten hyvinvointiin

LAUSUNNON NÄHTÄVILLÄOLO

Arviointiselostuksesta annetut alkuperäiset lausunnot ja mielipiteet säilytetään Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa. Kopiot lausunnoista ja mielipiteistä on lähetetty sähköisesti hankkeesta vastaavalle. Yhteysviranomaisen lausunto lähetetään hankkeesta vastaavalle sekä tiedoksi lausuntopyynnön saaneille. Lausunto pidetään nähtävillä ELY-keskuksessa, Sallan kunnassa sekä internetissä www.ymparisto.fi/poroaavanturvetuotantoyva . Lisäksi lausuntoon voi tutustua Sallan kunnankirjastossa.

Lausunnon valmisteluun ovat Lapin ELY-keskuksessa osallistuneet ympäristövastaava Eira Järviluoma (liikenne ja infrastruktuuri –vastuualue), ylitarkastaja Jani Hiltunen (alueidenkäyttöyksikkö), ylitarkastaja Pekka Herva (luonnonsuojeluyksikkö), hydrogeologi Anu Rautiala (seuranta ja vesienhoitoyksikkö) ja vesibiologi Petri Liljaniemi (seuranta ja vesienhoitoyksikkö).

Ympäristönsuojeluyksikön päällikkö

Tiina Kämäräinen

Vanhempi insinööri

Reino Kurkela

Suoritemaksu **6 950 €**

Maksun määräytyminen Valtioneuvoston asetuksen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten maksullisista suoritteista (907/2012) mukaan vuonna 2013 vireille tulleista YVA-ohjelmista ja –selostuksista annettavista lausunnoista peritään tuntiperusteinen maksu. Hinta on 50 €/tunti.

Liite Maksua koskeva muutoksenhaku hankkeesta vastaavalle

Tiedoksi

Ympäristöministeriö
Maa- ja metsätalousministeriö
Työ- ja elinkeinoministeriö
Suomen ympäristökeskus
Ramboll Finland Oy
Lausuntopyynnön saaneet

rk/hk